

Plán hodnotenia
programu cezhraničnej spolupráce INTERREG V-A
Poľsko - Slovensko
2014-2020

Obsah

Obsah

Úvod	3
Zoznam skratiek	3
1. Vecné zameranie	5
2. Tematické zameranie	5
a) Prieskumy zahrnuté v pláne	6
b) Prieskumy nezahrnuté v pláne	7
3. Prieskumné metódy v procese hodnotenia programu	8
4. Organizácia procesu hodnotenia	9
a) Hodnotiaca jednotka	9
b) Spôsoby zabezpečenia náležitého rozsahu údajov	10
c) Riadiaca skupina hodnotenia	10
d) Kompetencie Monitorovacieho výboru	10
e) Zapojenie partnerov mimo verejnej správy	10
f) Rozvoj hodnotiaceho potenciálu	11
g) Zabezpečenie vysokej kvality hodnotiacich prieskumov	11
h) Rozširovanie a využívanie výsledkov hodnotenia	11
Príloha č. 1 Opis plánovaných hodnotiacich prieskumov	14
a) Hodnotenie dosahu implementovanej intervencie na realizáciu podrobných cieľov programu cezhraničnej spolupráce INTERREG V-A Poľsko-Slovensko 2014-2020	14
b) Hodnotenie ex ante a strategické environmentálne hodnotenie (SEA) programu spolupráce INTERREG Poľsko-Slovensko vo finančnom výhľade 2021+	16
Príloha č. 2 Hlavné zdroje historických údajov pre potreby realizácie procesu hodnotenia v rokoch 2014-2020	20
Príloha č. 2 Vzor vyhlásenia o objektivite	20

Úvod

Základom pre vypracovanie *Plánu hodnotenia* programu cezhraničnej spolupráce INTERREG V-A Poľsko-Slovensko 2014-2020 (*ďalej len „program“*) sú ustanovenia článkov 56 a 114 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 (*ďalej len „všeobecné nariadenie“*),¹ v súlade s ktorými má riadiaci orgán (*ďalej len „RO“*) programu povinnosť vypracovať plán hodnotenia programu, najmä vrátane jeho účinnosti, efektívnosti a dosahu na oblasť podpory. Plán hodnotenia sa musí predstaviť monitorovaciemu výboru (*ďalej len „MV“*) programu najneskôr rok po schválení programu Európskou komisiou.

Vo vzťahu k predchádzajúcemu programovému obdobiu sa proces hodnotenia vo výhľade 2014-2020 spája s potrebou zvýšiť využívanie výsledkov hodnotiacich prieskumov v procese programovania a implementácie operačných programov. Hlavnou úlohou hodnotenia je poskytnutie spoľahlivých a presných dôkazov o účinnosti a efektívnosti aktivít realizovaných v rámci programu.

V novom programovom období bude realizácia procesu hodnotenia podliehať stálej kontrole zo strany EK. Riadiaci orgán (*ďalej len „RO“*) je povinný podávať každý rok správy o najdôležitejších výsledkoch hodnotenia a o pokroku dosiahnutom pri realizácii plánov hodnotenia vrátane implementovaných odporúčaní. Okrem toho sa v rámci každého programu musí vypracovať hodnotiacia správa, ktorá bude syntézou/zhrnutím výsledkov všetkých vykonaných hodnotení, a bude obsahovať dosiahnuté výsledky programu spolu s príslušným komentárom.

Nové pravidlo sa bude uplatňovať tiež vzhľadom na zachovanie nezávislosti hodnotiteľov. Podľa článku 54 všeobecného nariadenia musia hodnotenie vykonávať externí alebo interní experti, ktorí sú funkčne nezávislí od inštitúcie zodpovednej za implementáciu programu. Predtým sa vyžadovala nezávislosť vo vzťahu ku Kontrolnému a certifikačnému orgánu.

Tento plán vznikol na základe odporúčaní, ktoré vyplývajú z usmernení Európskej komisie (*ďalej len: EK*)² pre plány hodnotenia.

Okrem toho boli pri vypracovaní zohľadnené skúsenosti vyplývajúce z hodnotiacich prieskumov programov EÚS (vrátane piatich, ktoré sa týkali programu Poľsko-Slovensko) vo výhľade 2007-2013. Vykonané prieskumy predstavujú dôležitý zdroj inšpirácie pre organizáciu procesu hodnotenia programu vo výhľade 2014-2020.

Plán hodnotenia programu teda predstavuje opis procesu hodnotenia programu navrhnutý v súlade s novým prístupom EK k otázke hodnotenia v programovom období 2014-2020 a s využitím doterajších skúseností. Neoddeliteľnou súčasťou plánu je príloha č. 1, ktorá predstavuje opis prieskumov, ktoré sa majú uskutočniť, a obsahuje informácie o ich tematickom rozsahu, otázkach prieskumu, prehľade metodológie, zdrojoch údajov a orientačnom období ich realizácie a rozpočte.

Navrhnutý zoznam hodnotiacich prieskumov je otvorený. Počas realizácie programu sa môžu vyskytnúť iné, nepredvídané informačné potreby, ktoré hodnotiace organizácie uspokojia ad hoc.

¹Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006.

² Guidance Document on Evaluation Plans

Finančné prostriedky TP programu naplánované na realizáciu hodnotení a prieskumov predstavujú 235 000 EUR, čo umožňuje zaradiť do plánu hodnotenia dodatočné, nenaplánované prieskumy.

Zoznam skratiek

EK	Európska komisia
RO	Riadiaci orgán
KO	Koordinačný orgán
TP	Technická pomoc
HJ	Hodnotiaca jednotka
NHJ	Národná hodnotiaca jednotka
STS	Spoločný sekretariát
MV	Monitorovací výbor
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EÚS	Európska územná spolupráca

1. Vecné zameranie

Predmetom plánu hodnotenia je Program cezhraničnej spolupráce INTERREG V-A Poľsko-Slovensko 2014-2020 spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (*d'alej len*: EFRR). Celkový rozpočet programu predstavuje 210,1 mil. EUR, z čoho 85 % tvoria zdroje z EFRR vo výške 178,6 mil. EUR.

Programové územie zahŕňa na poľskej strane územné jednotky: subregióny (NUTS III): krošnieňský, przemyský, nowosądecký, oswiecimský a bielsky, a tiež pszczyński okres v Sliezskom vojvodstve, rešovský okres a mesto Rešov v Podkarpatskom vojvodstve a myślenický okres v Malopoľskom vojvodstve. Na slovenskej strane programové územie zahŕňa: Prešovský samosprávny kraj, Žilinský samosprávny kraj a okres Spišská Nová Ves v Košickom kraji. Programové územie predstavuje celkovo viac ako 39 tis. km² obývaných viac ako 5,1 mil. obyvateľov.

Obr. 1. Programové územie programu cezhraničnej spolupráce INTERREG V-A Poľsko-Slovensko 2014-2020

Kľúčové výzvy územia poľsko-slovenského pohraničia sa týkajú troch tematických oblastí, t. j. ochrany a propagácie prírodného a kultúrneho dedičstva, dopravy a vzdelávania. Odzrkadľuje sa to v prioritách vybraných pre program.

Prioritná os	Oblasť podpory/podrobný cieľ
--------------	------------------------------

1	Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva oblasti pohraničia (50 % rozpočtu)	1.1	Zvyšovanie úrovne udržateľného využívania kultúrneho a prírodného dedičstva návštevníkmi a obyvateľmi
2	Udržateľná cezhraničná doprava (36 % rozpočtu)	2.1	Zvyšovanie cezhraničnej mobility pomocou zlepšenia cezhraničných prepojení
		2.2	Zvýšenie cezhraničnej dostupnosti oblasti pohraničia prostredníctvom rozvoja multimodálnej dopravy
3	Rozvoj cezhraničného vzdelávania (8 % rozpočtu)	3.1	Zlepšenie kvality cezhraničného špeciálneho a odborného vzdelávania

Program poľsko-slovenskej cezhraničnej spolupráce riadi poľské Ministerstvo rozvoja. Na slovenskej strane koordinuje program Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, ktoré plní rolu národného orgánu.

2. Tematické zameranie

a) Prieskumy zahrnuté v pláne

Plán hodnotenia predpokladá vykonanie dvoch prieskumov počas implementácie programu, ktoré budú financované z prostriedkov technickej pomoci programu (*d'alej len „TP“*). Povinnosť vykonať hodnotenie vplyvu vyplýva z ustanovení článku 56 bod 3 všeobecného nariadenia a týka sa výhradne hodnotenia účinkov programu a jeho vplyvu na život obyvateľov poľsko-slovenského pohraničia. Druhý prieskum sa týka prípravy programu nasledujúceho programového obdobia z hľadiska jeho vplyvu na životné prostredie. Podrobný opis prieskumov je uvedený v prílohe č. 1.

Por. č.	Názov	Termín realizácie	Hrubá odhadovaná hodnota	Typ prieskumu
1.	Hodnotenie vplyvu vykonávnej intervencie na realizáciu podrobných cieľov programu cezhraničnej spolupráce INTERREG V-A Poľsko-Slovensko 2014-2020 vrátane Fondu mikroprojektov, horizontálnych politík a propagačných a -komunikačných aktivít.	2022	50 000 EUR/ 200 000 PLN	Externý prieskum
2.	Strategické environmentálne hodnotenie (SEA) programu spolupráce INTERREG Poľsko-Slovensko v programovom období 2021+	2020	50 000 EUR/ 200 000 PLN	Externý prieskum
	Celková hodnota hodnotiacich prieskumov financovaná z prostriedkov TP		100 000 EUR/ 400 000 PLN	

b) Prieskumy nezahrnuté v pláne

S prihliadnutím na informačné potreby členov monitorovacieho výboru zohľadňuje tento dokument aj dva zvyšné prieskumy, ktoré s ohľadom na svoju špecifickosť neboli zahrnuté do plánu hodnotenia programu.

Por. č.	Názov	Termín realizácie	Odhadovaná hodnota	Typ prieskumu
1.	Priebežné hodnotenie postupu výziev na predkladanie žiadostí, postupu hodnotenia a výberu projektov v rámci programu.	IV. štvrťrok 2015 - IV. štvrťrok 2016	75 000 EUR/300 000 PLN (pre 3 programy zahrnuté v prieskume)	Externý prieskum
2.	Prieskum týkajúci sa merania hodnoty ukazovateľov výsledkov v rámci programu	IV. štvrťrok 2019, IV. štvrťrok 2021, IV. štvrťrok 2023*	120 000 EUR/480 000 PLN	Hybridný prieskum

*náklady na prieskum budú pokryté z finančných prostriedkov nasledujúceho finančného výhľadu

Ad 1) Na účel hodnotenia správnosti naplánovaného systému výziev na predkladanie žiadostí, systému hodnotenia a výberu projektov v rámci programu bolo naplánované vykonanie hodnotiaceho prieskumu venovaného tejto oblasti. Cieľom prieskumu bude predovšetkým overenie účinnosti, primeranosti a konzistentnosti postupu výberu projektov vrátane výberových kritérií bežných projektov, vlajkových projektov a mikroprojektov v rámci programu. Závety a odporúčania budú využité na prípadnú opravu spomenutých postupov. Vzhľadom na jeho reálnu užitočnosť sa prieskum vykoná v počiatočnej etape implementácie postupov, t. j. v roku 2015 a 2016. Prieskum bude financovaný z prostriedkov operačného programu Technická pomoc 2014-2020 a bude zahrnutý v pláne hodnotenia zmluvy partnerstva. Toto hodnotenie má horizontálny charakter a jeho rozsah zahŕňa tri programy cezhraničnej spolupráce, t. j. Južný Baltik 2014-2020, Poľsko-Slovensko 2014-2020 a Poľsko-Sasko 2014-2020.

Ad 2) V súlade s ustanoveniami programu budú účinky aktivít realizovaných v jeho rámci monitorované pomocou systému ukazovateľov výsledkov. V programe je uvedených päť ukazovateľov výsledkov:

- *Docenenie prírodného a kultúrneho dedičstva pohraničia miestnym obyvateľstvom.*
- *Docenenie prírodného a kultúrneho dedičstva pohraničia turistami, ktorí pochádzajú z inej oblasti ako je oblasť podpory.*
- *Intenzita cezhraničného pohybu.*
- *Kvalita cezhraničných spojení realizovaných v systéme multimodálnej dopravy v oblasti pohraničia.*
- *Kvalita služieb v oblasti vzdelávania v celom pohraničí meraná ako ukazovateľ spokojnosti osôb, ktoré tieto služby využívajú.*

Základné hodnoty spomenutých ukazovateľov boli stanovené na základe výsledkov anketových prieskumov, ktoré sa uskutočnili medzi obyvateľmi, turistami a zamestnávateľmi v poľsko-slovenskom pohraničí v roku 2014. Prieskumy v teréne sa uskutočnili v rámci expertízy, ktorej vypracovanie zadal RO, a ktorej rozsah zahŕňal, medzi iným vypracovanie koncepcie a metodiky merania hodnoty ukazovateľov výsledkov, vytvorenie meracích nástrojov, realizáciu merania v roku 2014 a vypracovanie metodiky pre odhadovanie ich priemerných hodnôt (pre rok 2018) a cieľových hodnôt (pre rok 2023). Na základe existujúcej metodiky merania a vytvorených prieskumných

nástrojov sa vykoná meranie a analýza hodnoty ukazovateľov výsledkov v 2019, 2021, 2023. Odhadované náklady prieskumov predstavujú 480 000 PLN.

3. Prieskumné metódy v procese hodnotenia programu

V programovom období 2014-2020 EK odporúča širšie uplatňovanie hodnotiacich prieskumov zameraných na analýzu vplyvu verejnej intervencie na blaho občanov EÚ v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti (ang. *impact evaluation*). Je to dôležitá zmena vzhľadom na doterajší model založený hlavne na hodnotení aspektov súvisiacich s procesom implementácie programov podpory (ang. *implementation evaluation*)³.

Metodológia vykonaných prieskumov programu v období 2007-2013 poukazuje na to, že mimoriadne dôležitým zdrojom informácií o vykonávaní poľsko-slovenských projektov sú prípadové štúdie. Táto metóda neumožňuje len hĺbkovú analýzu konkrétneho prieskumného problému, ale umožňuje tiež identifikovať osvedčené postupy, tzv. best practice, týkajúce sa špecifikovaných aspektov realizácie programu. Okrem toho by sme v procese hodnotenia nasledujúcej edície programu chceli obohatiť kvalitatívne prieskumy o metódu analýzy siete, ktorá sa v Poľsku využíva relatívne zriedka. Podľa názoru HJ táto metóda umožní overenie spolupráce medzi jednotlivými subjektmi dôležitými pre vykonávanie poľsko-slovenských projektov.

Metodika prieskumu prijatá pre potreby procesu hodnotenia programu 2014-2020 preto zohľadňuje metódy a techniky prieskumu, ktorých použitie umožní vykonať čo najúplnejšie a najdôveryhodnejšie posúdenie systému realizácie programu a jeho efektov a vplyvu na situáciu v poľsko-slovenskom pohraničí. Podrobná metodológia bude vypracovaná individuálne pre potreby realizácie každej z úloh, pri zohľadnení špecifickosti hodnotenej oblasti, okamihu jeho vykonávania a cieľov prieskumu. Všeobecné metodologické predpoklady predpokladajú, že v rámci hodnotenia programu sa využijú **kvantitatívne** (medzi iným CATI, CAWI, PAPI), ako aj **kvalitatívne metódy** (medzi iným analýza historických údajov, individuálne/skupinové rozhovory/panely expertov, analýza siete, prípadové štúdie). Predstavený súbor metód zohľadňuje tiež odporúčania vykonávateľa hodnotenia ex-ante programu v tomto smere.

Kvalitatívne prieskumy	<i>(desk research, individuálne rozhovory IDI, ITI, rozhovory FGI, analýza siete, prípadová štúdia):</i>
Požadované vstupné údaje	(nie sú) Desk research (hlavne pre vypracovanie vhodných prieskumných nástrojov)

Kvalitatívne prieskumy umožňujú získať hlbšie poznatky o vybranej téme prostredníctvom identifikácie dôležitých prvkov: postojov, názorov, poznatkov a skúseností týkajúcich sa danej úlohy. Tieto prieskumy sa budú realizovať na pomerne úzkej skupine respondentov z RO, NO, STS a ďalších osôb zodpovedných za implementáciu a vyúčtovanie programu a projektov, a tiež na skupine prijímateľov – ktorí podali žiadosť, aj ktorí implementujú projekty, a ktorých prípady stoja za podrobnejším opis. Využitie metódy analýzy siete zase umožní vykonať overenie spolupráce medzi jednotlivými subjektmi, ktoré sú dôležité pre implementáciu projektov, keďže táto metóda umožňuje jasným a kvantifikovaným spôsobom skúmať a prezentovať viacrozmerné vzťahy aj medzi veľkým počtom prvkov. Táto metóda, ktorá sa v Poľsku využíva pomerne zriedka, má rozsiahle teoretické základy a širokú empirickú literatúru a začína sa využívať v hodnotiacich prieskumoch. V hodnotiacich prieskumoch by okrem analýz a syntetických koncepcií mali zohrávať dôležitú úlohu prípadové štúdie (*ang. case studies*), v ktorých bude dôležitú úlohu zohrávať predstavovanie osvedčených postupov (prípadne prezentácia neúspechov). V rámci analýzy historických údajov sa budú využívať najmä druhy zdrojov predstavené v prílohe č. 2.

³Európska komisia, *The Programming Period 2014-2020, Guidance Document on Monitoring and Evaluation – European Regional Development Fund and Cohesion Fund – Concepts and Recommendations*, March 2014.

Kvalitatívne prieskumy umožnia posúdiť, či program správne reagoval na potreby skupiny, na ktorú bola zameraná podpora.

Kvantitatívne prieskumy umožňujú získať štandardizované (a teda kvantifikovateľné) odpovede na definované otázky a problémy v širokej skupine respondentov. Tieto prieskumy sa budú vykonávať predovšetkým na širokej skupine prijímateľov programu. Použitie metód protichodnej situácie by umožnilo lepšie posúdiť vplyv intervencie na prijímateľov. Hodnotiť sa bude vplyv intervencie na situáciu prijímateľov vrátane výhod získaných vďaka podpore.

Tieto prieskumy sa musia vykonávať na štatisticky významnom počte predstaviteľov miestnych aj regionálnych spoločenstiev.

Kvantitatívne prieskumy	(CAWI/CATI, PAPI):
Požadované vstupné údaje	Desk research (hlavne na vytvorenie adekvátnych prieskumných nástrojov)

Predstavené súbory metód môžu byť rozšírené, pokiaľ RO uzná, že pre potreby konkrétneho hodnotenia je potrebné zaviesť nové metódy. Takýto úkon môže na účel vyriešenia konkrétneho výskumného problému uznať za potrebný tiež hodnotiaci tím.

4. Organizácia procesu hodnotenia

a) Hodnotiaca jednotka

Za realizáciu hodnotiaceho procesu v rámci programu je zodpovedná hodnotiaca jednotka (*d'alej len „HJ“*) vyhradená v rámci štruktúry RO, čím je splnená podmienka funkčnej nezávislosti hodnotiaceho tímu. Hodnotiaca jednotka zodpovedá za hodnotenie troch cezhraničných programov EÚS, pre ktoré Poľsko plní funkciu riadiaceho orgánu t. j. Poľsko – Slovensko, Poľsko - Sasko a Južný Baltik. Okrem toho koordinuje v Poľsku proces hodnotenia zvyšných štyroch cezhraničných programov (Poľsko-Čechy, Poľsko-Brandenburgsko, Poľsko-Meklenbursko, Poľsko-Litva), dvoch programov nadnárodnej spolupráce (Stredná Európa, Región Baltského mora) a jedného medziregionálneho programu (INTERREG EUROPA).

Úlohu HJ plní Oddelenie monitorovania a hodnotenia vo Vroclave. Hodnotiaci tím je zložený z troch osôb.

Hodnotiaca jednotka:

Ministerstvo fondov a regionálnej politiky

Oddelenie územnej spolupráce

Oddelenie monitorovania a hodnotenia vo Vroclave.

Plac Powstańców Warszawy 1

50-154 Vroclav

Tel. +48 22 273 85 28

e-mail: sekretariatDWT@mfi.gov.pl

Úlohou HJ je predovšetkým iniciovanie a organizácia procesu prieskumu, monitorovanie dosiahnutého pokroku prieskumu, hodnotenie a príjem hodnotiacich správ, rozširovanie výsledkov prieskumov.

b) Spôsoby zabezpečenia náležitého rozsahu údajov

V súlade s článkami 54 a 56 všeobecného nariadenia sú členské štáty povinné zabezpečiť primerané personálne, organizačné a finančné zabezpečenie na výkon hodnotenia. Počas procesu prieskumu poskytujú príslušný rozsah údajov v zásade dve kategórie subjektov: RO, NO, STS a samotní prijímatelia. V súvislosti s uvedeným:

- **RO/STS** musia hodnotiacim tímom poskytovať akékoľvek potrebné dokumenty z úrovne programu, v rozsahu potrebnom na konkrétne hodnotenie,
- **STS** musí sprístupňovať kontakt na prijímateľov, ktorí požiadali o finančné prostriedky a na tých, ktorých projekty boli vybrané na realizáciu,
- **prijímatelia** realizujúci projekt musia hodnotiacim tímom poskytovať akékoľvek potrebné dokumenty na úrovni projektu (žiadosť, správy, finančné dokumenty, propagačné materiály, technickú dokumentáciu, fotografie, atď.) v rozsahu potrebnom na konkrétne hodnotenie,
- **predstavitelia spomenutých inštitúcií (RO/NO/STS, prijímatelia)** musia byť informovaní o vykonávanom hodnotení a zúčastňovať sa na kvantitatívnych aj kvalitatívnych prieskumoch.

Subjekt, ktorý objednáva hodnotiaci prieskum, pripraví rovnako ako vo finančnom výhlade 2007-2013 pre potreby hodnotiaceho tímu vyhlásenie o úmysle, v ktorom bude uvedený cieľ prieskumu, jeho rozsah, subjekt alebo subjekty realizujúce prieskum, a tiež žiadosť a výzva k účasti na prieskume adresovaná jednotlivým respondentom. Na základe skúseností s hodnoteniami vieme, že možnosť ukázať takéto vyhlásenie o úmysle respondentom počas prieskumu zabezpečuje dôveryhodnosť činnosti členov tímu a vďaka tomu uľahčuje možnosť získavať informácie.

c) Riadiaca skupina hodnotenia

Plánuje sa, aby sa pre potreby každého hodnotenia vytvorila **Riadiaca skupina hodnotenia (ďalej len: „RSH“)**, ktorej stálymi členmi a koordinátormi budú pracovníci HJ, zodpovední za realizáciu konkrétneho hodnotiaceho prieskumu. Počet osôb tvoriacich skupinu bude závisieť od rozsahu a témy prieskumu. Členmi tímu budú tiež zástupcovia RO, NO a STS. RSH podporuje HJ pri procese hodnotenia programu, pričom predstavuje fórum pre spoluprácu a výmenu poznatkov, najmä v oblasti pripomienkovania metodických predpokladov prieskumov, metodologických a záverečných správ z prieskumov a tabuliek odporúčaní. K účasti na práci skupiny môžu byť v závislosti od tematickej oblasti prieskumu prizývaní experti mimo verejnej správy. Povinnosti a práva členov RSH upravuje vyhlásenie o dôvernosti a objektivite, ktoré tvorí prílohu č. 3 plánu hodnotenia.

d) Kompetencie Monitorovacieho výboru

Rola monitorovacieho výboru v rámci hodnotenia vyplýva priamo z ustanovení článkov 49 a 110 všeobecného nariadenia. Odzrkadľuje sa to v ustanoveniach článku 1 rokovacieho poriadku monitorovacieho výboru programu, ktoré ustanovujú, že účasť MV na procese hodnotenia spočíva v:

- schválení plánu hodnotenia programu, a v prípade potreby jeho zmeny, a tiež v monitorovaní procesu hodnotenia, odporúčaní oblastí a tém, ktoré by sa mali hodnotiť, oboznamovaní sa s výsledkami hodnotenia, a v prípade potreby v prijímaní vhodných krokov
- oznamovaní pripomienok RO týkajúcich sa implementácie a hodnotenia programu vrátane zámerov týkajúcich sa zníženia administratívneho bremena prijímateľov, a tiež monitorovaní činností prijatých v nadväznosti na také pripomienky.

e) Zapojenie partnerov mimo verejnej správy

V súlade s článkom 5 všeobecného nariadenia bude účasť partnerov mimo verejnej správy zaručená v rámci Monitorovacieho výboru. Členmi MV s hlasovacím právom sú zástupcovia organizácií z mimovládneho sektora z poľskej aj slovenskej strany. Vzhľadom na pridelené kompetencie MV majú partneri mimo štátnej správy reálny vplyv na formovanie procesu hodnotenia programu. Okrem toho sa experti mimo štátnej správy môžu aktívne podieľať na práci RSH.

f) Rozvoj hodnotiaceho potenciálu

Členské štáty sú povinné (článok 56 ods. 2 všeobecného nariadenia) zabezpečiť nielen náležitý hodnotiaci potenciál, ale tiež prijímať opatrenia na jeho posilnenie a rozvoj kultúry hodnotenia. Posilnenie hodnotiaceho potenciálu bude spočívať hlavne v pokračovaní opatrení prijatých v rámci realizácie procesu hodnotenia programu vo výhlade 2007-2013, ktoré budú zahŕňať:

- systematické zdokonaľovanie hodnotiacich poznatkov pracovníkov HJ prostredníctvom účasti na školeniach, workshopoch a konferenciách venovaných hodnoteniu.
- výmenu skúseností a informácií o metodológii hodnotiacich prieskumov, používaných prieskumných technikách a nástrojoch v rámci tímu riadiaceho hodnotenie kohéznej politiky 2014-2020 (vedeného Národnou hodnotiacou jednotkou, ďalej len „NHJ“) a ďalších medzinárodných tímov a skupín, ktoré sa zaoberajú tematikou hodnotenia vrátane INTERACT.
- účasť na hodnoteniach, ktoré zadávajú iné subjekty (napr. NHJ), v rozsahu významnom z hľadiska implementácie a hodnotenia účinkov programu.
- rozširovanie poznatkov o hodnotení a možnosti využitia jeho výsledkov.
- systematické odovzdávanie informácií o priebehu a výsledkoch hodnotiacich prieskumov členom Monitorovacieho výboru.
- spoluprácu s NHJ na príprave dokumentov a usmernení týkajúcich sa realizácie procesu hodnotenia.
- spoluprácu s vykonávateľmi hodnotiacich prieskumov a externými expertmi vrátane akademickej obce, ktorej cieľom je výmena informácií a skúseností v oblasti hodnotiacich prieskumov.
- Inovačným prvkom v oblasti rozvoja hodnotiaceho potenciálu bude pokus o implementáciu koncepcie tzv. brokeringu poznatkov. Táto myšlienka je založená predovšetkým na existencii brokera poznatkov⁴, t.j. osoby, ktorá je sprostredkovateľom medzi zdrojmi informácií a osobami, ktoré ich hľadajú alebo potrebujú na účely rozhodovacích procesov. V praxi by to znamenalo novú kvalitu HJ, ktorá nielen objednáva a preberá prieskumy, ale ich aj účinne rozširuje.

g) Zabezpečenie vysokej kvality hodnotiacich prieskumov

Hlavnou úlohou hodnotenia je poskytnutie spoľahlivých a presných dôkazov o účinnosti a efektívnosti aktivít realizovaných v rámci programu. Náležitú kvalitu procesu hodnotenia určujú všetky etapy prieskumného cyklu, počnajúc plánovaním, cez riadenie prieskumu, až po príjem a využitie výsledkov hodnotenia. Najdôležitejšie mechanizmy zabezpečenia vysokej kvality hodnotiacich prieskumov sú:

- adekvátne plánovanie procesu hodnotenia pri zohľadnení informačných potrieb spojených s vykonávaním a hodnotením efektov programu, na základe primeraného personálneho a finančného zabezpečenia (na zavedenie tohto mechanizmu slúži tento plán);
- systematický zber a využívanie dôveryhodných a úplných údajov v rámci prieskumov, najmä tých, ktoré vyplývajú z procesu monitorovania programu;
- spolupráca s akademickými a odbornými centrami, medzi iným počas plánovania prieskumov a vypracovania metodológie, čím sa zároveň zabezpečí lepšia kvalita výsledkov hodnotenia, a tiež záujem o problematiku hodnotenia;

⁴ Brokerzy wiedzy. Nowe spojrzenie na rolę jednostek ewaluacyjnych. (*Brokeri poznatkov. Nový pohľad na úlohu hodnotiacich jednotiek*) Karol Olejniczak, Tomasz Kupiec, Estelle Raimondo, Varšava 2014

- dbanie na vysokú vecnú kvalitu obsahu objednávok hodnotiacich prieskumov - presné a zrozumiteľné definovanie svojich očakávaní od hodnotiaceho prieskumu tak v otázke prieskumných otázok, ako aj navrhovaných metodologických nástrojov, zvýši pravdepodobnosť realizácie kvalitného prieskumu zo strany externého hodnotiteľa;
- naplánovanie primeraného času na prípravu ponúk a vykonanie samotného hodnotiaceho prieskumu;
- zavedenie kritérií hodnotenia ponúk zameraných na overenie správnosti konštrukcie koncepcie prieskumu, t. j. zachovania konzistentnej logickej línie medzi cieľmi prieskumu (vrátane prieskumných otázok) a zdrojmi údajov, prieskumnými metódami, technikami, nástrojmi, analýzou a vyvodzovaním záverov, návrhov na rozšírenie metodológie prieskumu a prieskumných oblastí;
- stála spolupráca s vykonávateľom hodnotenia zabezpečujúca správny priebeh prieskumu;
- svedomité vyplnenie karty hodnotenia procesu a výsledkov hodnotiaceho prieskumu. Karta hodnotenia bude predložená NHJ spolu so záverečnou správou.

Okrem toho je potrebné upozorniť, že správnu realizáciu procesu hodnotenia zabezpečuje tiež dodržiavanie štandardov hodnotenia všetkými subjektmi zapojenými do procesu hodnotenia,⁵ pričom nespochybniteľným cieľom týchto štandardov je najvyššia kvalita vykonávaných prieskumov.

Správna realizácia procesu hodnotenia je určovaná tiež dodržiavaním štandardov hodnotenia obidvomi stranami, s cieľom zabezpečiť čo najvyššiu kvalitu vykonávaných hodnotení.

h) Rozširovanie a využívanie výsledkov hodnotenia

Usmernenia EK vo výhlade 2014-2020 kladú väčší dôraz na rozširovanie a využívanie výsledkov hodnotiacich prieskumov, ako dôležitej nadväznej funkcie hodnotiaceho procesu. Je však potrebné tieto procesy výrazne oddeliť, keďže HJ má reálny vplyv iba na uverejnenie výsledkov hodnotiacich prieskumov. Kľúčovú úlohu pri využívaní výsledkov a odporúčaní plní RO. Závery a odporúčania vyplývajúce z prieskumov by mali podporovať rozhodovací proces v rámci programu tak, že budú vo vhodnom čase poskytovať spoľahlivé a užitočné informácie o účinkoch realizácie programu. V tomto kontexte môže mimoriadnu úlohu zohrať koncepcia tzv. brokeringu poznatkov. Dôležité je tiež to, aby sa s výsledkami prieskumu zoznámili aj členovia Monitorovacieho výboru. Navrhuje sa, aby každý z členov MV dostal správu spolu so zhrnutím v národnom jazyku. Okrem toho by na najbližšom (po skončení prieskumu) zasadnutí výboru mali predstavitelia HJ/hodnotiaceho tímu predstaviť v rámci krátkeho vystúpenia kľúčové závery z prieskumu spolu s odporúčaniami. V systémovom poňatí má kľúčový význam pre využívanie výsledkov prieskumu Systém vykonávania odporúčaní (SVO), v rámci ktorého bude RO, medzi iným priradovať status programovým odporúčaniam, iniciovať proces ich vykonávania a monitorovať pokrok v tejto oblasti.

Berúc do úvahy skúsenosti z programového obdobia 2007-2013, najúčinnším spôsobom, ako oboznámiť s výsledkami hodnotiacich prieskumov verejnosť, je uverejnenie záverečnej správy na Internete, na stránkach venovaných programu a hodnoteniu. Okrem toho sa s ohľadom na dvojjazyčnosť oblasti podpory bude pokračovať vo vypracúvaní záverečnej správy a prezentácie z realizácie prieskumu v poľskom a slovenskom, ako aj zhrnutia záverečnej správy v anglickom jazyku. Osvedčeným postupom je tiež odovzdávanie zhrnutia v anglickom jazyku a prezentácie z priebehu

⁵ Štandardy hodnotenia, Poľské hodnotiace združenie (*Standardy ewaluacji, Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne*), Varšava 2008

prieskumu programu INTERACT, ktorého cieľom je, medzi iným výmena poznatkov a skúseností v rámci EST. Jednou z dôležitých etáp procesu rozširovania výsledkov hodnotiacich prieskumov bude predloženie záverečnej správy národnej hodnotiacej jednotke na účel jej umiestnenia v Databáze hodnotiacich prieskumov (DHP). Okrem toho budú v súlade s novými pravidlami týkajúcimi sa rozširovania hodnotenia výsledky všetkých hodnotiacich prieskumov predkladané EK.

Príloha č. 1 Opis plánovaných hodnotiacich prieskumov

Opis plánovaných hodnotiacich prieskumov obsahuje informácie týkajúce sa ich rozsahu, návrhu otázok prieskumu, náčrtu minimálnej metodológie, uvedenia zdrojov údajov a orientačného obdobia ich realizácie a návrhu rozpočtu. Tento zoznam môže byť predmetom aktualizácií určených na prispôsobenie hodnotiaceho procesu potrebám súvisiacim s implementáciou a hodnotením programu.

a) Hodnotenie dosahu implementovanej intervencie na realizáciu podrobných cieľov programu cezhraničnej spolupráce INTERREG V-A Poľsko-Slovensko 2014-2020

Všeobecný opis prieskumu	
Základ pre vykonanie prieskumu: článok 56 ods. 3 a článok 50 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 (povinné hodnotenie)	
Rozsah prieskumu	
Celý program	
Typ prieskumu	hodnotenie vplyvu
Čas realizácie	ex-post (ako odkaz na etapu implementácie programu)
Cieľ prieskumu	
Cieľom hodnotenia je posúdenie stupňa realizácie podrobných cieľov naplánovaných pre každú prioritnú os v rámci programu. Hodnoteniu bude podliehať účinnosť aktivít implementovaných v rámci všetkých prioritných osí a analýza ich účinkov a vplyvu na spoločenský a hospodársky život obyvateľov oblasti podpory. V rámci prieskumu bude vykonané tiež hodnotenie vplyvu Fondu mikroprojektov (ďalej len „FMP“) na realizáciu cieľov prioritnej osi 1 a 3 programu a na život obyvateľov poľsko-slovenského pohraničia. Preveria sa zásady implementácie horizontálnych politík a realizácie propagačných a komunikačných aktivít v rámci programu.	
Odôvodnenie prieskumu	
V súlade s článkom 56 nariadenia č. 1303/2013 je Riadiaci orgán povinný zabezpečiť v pláne hodnotenia vykonanie hodnotení, ktorých úlohou bude posúdenie účinnosti, efektívnosti a vplyvu podpory Únie na dosiahnutie cieľov programu. Hodnotenie sa uskutoční na konci implementácie Programu.	
Pre FMP je vykonanie hodnotenia nevyhnutné kvôli určeniu miery vplyvu tohto nástroja na realizáciu cieľov Programu.	
Okrem toho jedným z prvkov hodnotenia bude hodnotenie efektívnosti a účinnosti propagačných a komunikačných aktivít realizovaných v rámci programu.	
Ďalší prvok hodnotenia – hodnotenie realizácie horizontálnych zásad vyplýva z ustanovení článku 50 ods. 4 všeobecného nariadenia, v súlade s ktorým by mali informácie z tejto oblasti tvoriť vstup pre proces podávania správ z realizácie programu. Požiadavky vo všeobecnom nariadení sú zamerané na dve zásady:	
<ol style="list-style-type: none">1. zásada podporovania rovnosti medzi ženami a mužmi a nediskriminácie,2. zásada vyváženého rozvoja.	
Záver a odporúčania prieskumu (2022) sa využijú na zhodnotenie vplyvu realizácie programu na	

život obyvateľov poľsko-slovenského pohraničia. Okrem toho budú výsledky vykonaného hodnotenia predstavovať dôležitý vstup počas prípravy záverečnej správy z implementácie programu (čl. 50 všeobecného nariadenia).

Kritériá prieskumu

1. účinnosť,
2. efektívnosť,
3. užitočnosť,
4. udržateľnosť

Hlavné hodnotiace otázky/problémové oblasti

Navrhované základné otázky prieskumu:

1. Či a v akom rozsahu boli splnené podrobné ciele prioritných osí a v nich naplánované výsledky?
2. Aké výsledky priniesla realizácia projektov v oblasti poľsko-slovenskej spolupráce, spoločného riešenia problémov? V akých oblastiach (z územného a tematického hľadiska) sa dosiahol najväčší pokrok?
3. Aká je udržateľnosť projektov realizovaných v rámci prioritných osí? Sú efekty projektov zreteľné aj po skončení ich realizácie?
4. Či a v akej miere boli dosiahnuté ciele určené pre FMP?
5. Prispeli propagačné a komunikačné aktivity uvedené v komunikačnej stratégii účinným a efektívnym spôsobom k zvýšeniu povedomia spoločnosti o programe a k posilneniu pozitívneho imidžu EÚ?
6. Akým spôsobom a do akej miery zohľadnila realizácia programu horizontálne zásady?

Odpoveď na každú zo spomenutých otázok musí zohľadňovať aspoň dva aspekty:

- a) subjektívny (realizátor projektu a inštitúcie zapojené do implementácie),
- b) objektívny (oblasti podpory programu).

Všeobecný náčrt metodológie prieskumu

Použitý metodologický prístup

Navrhovaná metodológia:

1. Analýza dokumentov a historických údajov, najmä programovej a projektovej dokumentácie (desk research).
2. Rozhovory s predstaviteľmi samospráv, združení a zväzov jednotiek územnej samosprávy a mimovládnych organizácií, hlavnými partnermi a partnermi projektov poľskej a slovenskej časti oblasti podpory.
3. Rozhovory a prieskumy verejnej mienky Poliakov a Slovákov obývajúcich oblasť podpory.
4. Prípadové štúdie.
5. Delfská metóda/Panel expertov.

Rozsah nevyhnutných údajov

Rozsah údajov, ktoré má k dispozícii Riadiaci orgán, STS (programová dokumentácia, projektová dokumentácia vrátane žiadosti o platbu, správy z prieskumov týkajúcich sa programu).

Organizácia prieskumu
Časové rámce realizácie prieskumu
I štvrťrok 2022 – september 2022
Odhadované náklady prieskumu
200 000 PLN
Subjekt zodpovedný za realizáciu prieskumu
Hodnotiaca jednotka RO programu
Prípadné komentáre/pochybnosti
Externý prieskum.

b) Strategické environmentálne hodnotenie (SEA) programu spolupráce INTERREG Poľsko-Slovensko v programovom období 2021+ .

Všeobecný opis prieskumu	
Základ pre vykonanie prieskumu: ustanovenia smernice 2001/42/ES a zákona z 3.10.2008 o sprístupnení informácií o životnom prostredí a jeho ochrane, účasti spoločnosti na ochrane životného prostredia a hodnoteniach vplyvu na životné prostredie (SEA).	
Rozsah prieskumu	
Celý program	
Typ prieskumu	Hodnotenie vplyvu
Čas realizácie	Ex ante
Cieľ prieskumu	
Hlavným cieľom prieskumu hodnotenie potenciálnych a skutočných účinkov pôsobenia realizácie projektu programu na životné prostredie (SEA).	
Odôvodnenie prieskumu	
Smernica SEA (smernica 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27.06.2001) a zákon z 3. októbra 2008 o sprístupňovaní informácií o životnom prostredí a jeho ochrane, účasti spoločnosti na ochrane životného prostredia a hodnoteniach vplyvu na životné prostredie (Z. z. z r. 2008 č. 199, pol. 1227, v znení neskorších predpisov).	
Kritériá prieskumu	
<ol style="list-style-type: none"> 1. primeranosť, 2. predpokladaná efektívnosť, 3. predpokladaná účinnosť, 	

4. predpokladaná udržateľnosť.
Hlavné hodnotiace otázky/problémové oblasti
Hlavná problémová oblasti sa bude týkať určenia potenciálneho vplyvu implementácie programu na životné prostredie (SEA).
Všeobecný náčrt metodológie prieskumu
Použitý metodologický prístup
Navrhovaný metodologický prístup v rámci SEA:
<ol style="list-style-type: none"> 1. analýzy existujúcich informácií a údajov, 2. štatistické analýzy, 3. komparatívna analýza/analýza obsahu, 4. korelačná tabuľka, 5. matica vzťahov, 6. hodnotenia expertov.
Rozsah nevyhnutných údajov
Návrh programu spolu s ostatnou dokumentáciou, ktorú má k dispozícii RO. Realizácia prieskumu vyžaduje zohľadnenie strategických dokumentov: vnútroštátnych aj Únie, týkajúcich sa prípravy nového výhľadu 2021+. Okrem toho je potrebné zohľadniť výsledky zrealizovaných hodnotení a expertíz týkajúcich sa predchádzajúcich generácií programu.
Organizácia prieskumu
Časové rámce realizácie prieskumu
2020 (prieskum ukončený v II. štvrtroku 2020)
Odhadované náklady prieskumu
200 000 PLN
Subjekt zodpovedný za realizáciu prieskumu
Hodnotiaca jednotka RO programu
Prípadné komentáre/pochybnosti
Externý prieskum.

Príloha č. 2 Hlavné zdroje historických údajov pre potreby realizácie procesu hodnotenia v rokoch 2014-2020

Názov zdroja	Opis
SL 2014	Realizácia operačných programov bude podporovaná centrálnym počítačovým systémom (SL 2014), ktorý sa stane hlavným komunikačným kanálom medzi prijímateľmi a inštitúciami zapojenými do realizácie programu, ako aj platformou pre zhromažďovanie a spracúvanie údajov týkajúcich sa realizácie operačných programov ⁶ . V porovnaní s KSI SIMIK 07-13 bude systém zhromažďovať viac zdrojov údajov a bude umožňovať vykazovanie údajov, ktoré budú usporiadané tak, aby boli vhodné pre procesy hodnotenia (vďaka systému vykazovania založenému na sklade údajov).
Databáza projektov	Databáza zhromažďujúca informácie z oblasti prijímania a hodnotenia žiadostí o poskytnutie finančného príspevku. Bude zdrojom informácií o výzvach na predkladanie žiadostí vrátane predkladaných žiadostí, procesu hodnotenia a výberu projektov.
Verejná štatistika, inštitucionálne databázy údajov	Národné štatistiky, ktoré sprístupňuje hlavný štatistický úrad, a tiež iné inštitucionálne databázy údajov týkajúcich sa oblastí súvisiacich s oblasťami podpory v rámci programu, medzi iným ministerstiev, maršalkovských úradov, vládnych agentúr, úradov práce. Tieto zdroje sú vhodné pre väčšinu naplánovaných hodnotiacich prieskumov, najmä vrátane počas realizácie prieskumov protichodnej situácie.
Databázy údajov týkajúce sa programového obdobia 2007-2013	Historické údaje týkajúce sa implementácie programu v predchádzajúcom programovom období 2007-2013 vrátane, medzi iným KSI SIMIK 07-13.
Doteraz zrealizované prieskumy v oblasti podpory	Doteraz zrealizované prieskumy v oblasti podpory, najmä vrátane hodnotiacich prieskumov, ktoré sa týkajú tak aktuálneho, ako aj predchádzajúcich programových období (metahodnotenie). Mimoriadne dôležité z pohľadu programového obdobia 2014-2020 budú výsledky hodnotiaceho prieskumu ex-post, umožňujúce posúdiť účinnosť verejnej intervencie v rámci programov EÚS implementovaných v rokoch 2007-2013.
Strategické dokumenty	Strategické dokumenty na regionálnej, národnej úrovni a na úrovni Spoločenstva, dôležité z hľadiska oblasti podpory programu.
Vedecká a odborná	Všeobecne dostupné práce venované tematike týkajúcej sa oblasti podpory

⁶ So zohľadnením požiadavky pre členské štáty uvedenej v článku 112 nariadenia č. 1303/2013.

Názov zdroja	Opis
literatúra	programu a ďalšie zdroje literatúry podporujúce proces pripomienkovania hodnotiteľmi a formulovania odporúčaní.

Príloha č. 3 Vzor vyhlásenia o objektivite

VYHLÁSENIE O OBJEKTIVITE

týkajúce sa hodnotiaceho prieskumu pod
názvom.....

.....

Ja, podpísaný (-á), týmto vyjadrujem súhlas s účasťou na práci skupiny riadiacej hodnotenie a vyhlasujem, že zverené úlohy budem vykonávať poctivo a nestranne. Moje príspevanie k dokumentácii, na ktorej vypracovaní sa budem podieľať, bude objektívne.

Okrem toho sa zaväzujem, že budem podporovať činnosti skupiny zamerané na zvýšenie kvality procesu hodnotenia.